

Значення вищих спорових рослин у природі та в житті людини.

Мета: Систематизувати і узагальнити знання учнів про різноманітність вищих спорових рослин: мохів, плаунів, хвощів та папоротей; Сформувати уявлення про значення цих рослин у природі та господарській діяльності людини; Розвивати уміння порівнювати будову та функції органів рослин, розпізнавати їх на зовнішній вигляд та визначати таксономічну належність; Розвивати логічне мислення, уміння робити висновки та узагальнення; Виховувати бережливе ставлення до рослинного світу планети, а також до всього живого, що нас оточує.

Обладнання: таблиці, підручник, зошит

Тип уроку: комбінований

Хід уроку

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань:

Пройти за посиланням, виконати тестову роботу: (для тих, хто відсутній на уроці)

<https://vseosvita.ua/test/start/klx731>

Спорові

ВІДДІЛ

Папоротеподібні

ВІДДІЛ

Плауноподібні

ВІДДІЛ

Хвощеподібні

ВІДДІЛ

Мохоподібні

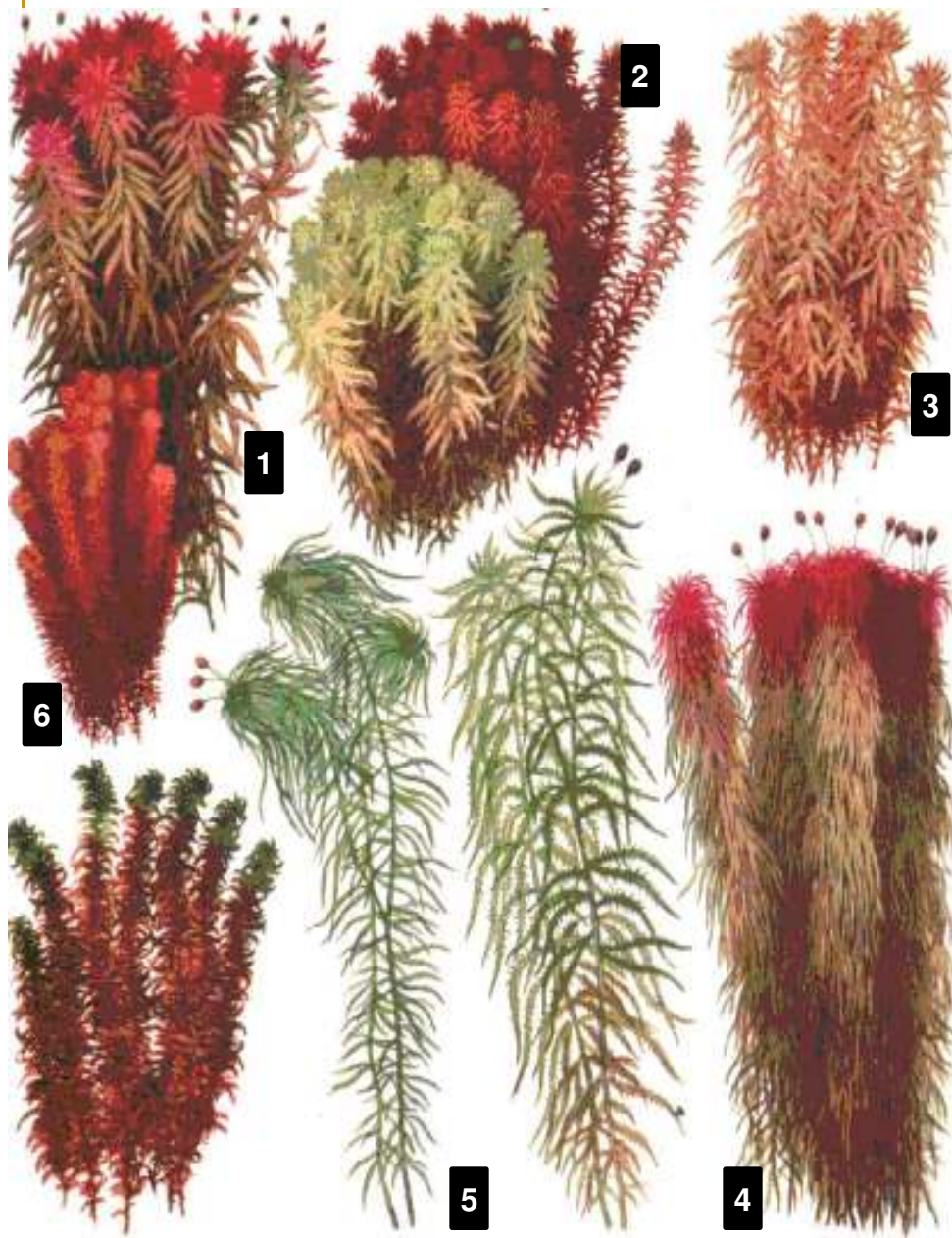
“Хто я” : Мох чи папороть

1. Спорофіт утворений листками.
2. Спорофіт схожий на пташку зозулю.
3. Маю назву сфагнум.
4. Утворюю торф.
5. Гаметофіт двостатевий.
6. Листки називаються вайї.
7. Моя назва щитник чоловічий.
8. Маю ризоїди.
9. Маю кореневища.
10. Маю квітку.

Різноманітність мохоподібних

1. *Спляхнум червоний*
2. *Спляхнум жовтий*
3. *Андрея скельна*
4. *Політрих звичайний*
5. *Тортула польова*
6. *Леукомбріум сизий*
7. *Дикранум багатоніжковий*
8. *Фунарія гігрометрична*
9. *Палуделла відстовбурчена*

1. Сфагнум Магеллана

2. Сфагнум ленський

*3. Сфагнум
балтійський*

4. Сфагнум дібровний

5. Сфагнум береговий

6. Сфагнум бурий

Плаун булавовидний

Плаун колючий

Різноманітність папоротеподібних

Травянисті

Щитник чоловічий

**Страусове
перо**

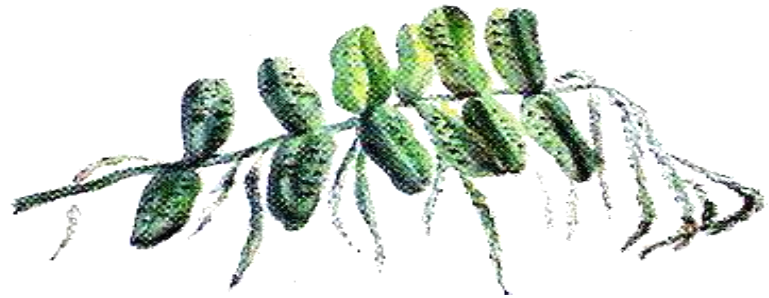
Орляк

**Гронянка
півмісяцева**

**Сальвінія
плаваюча**

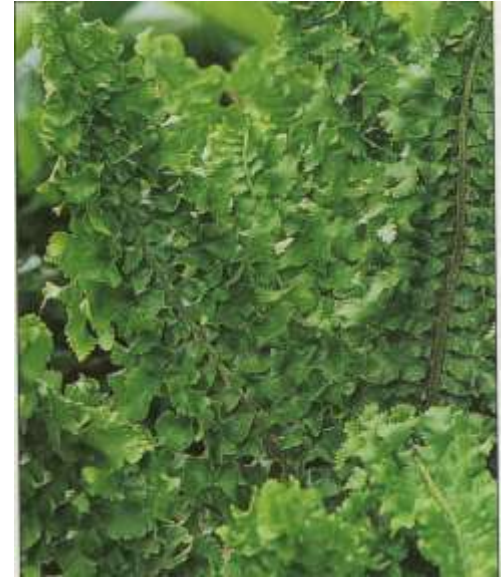
Деревоподібні

Деревоподібні папороті, що ростуть у тропічних лісах, можуть досягати 25 м заввишки

**Нефролепис
Бостонський**

**Адіатум
"Венерине
волосся"**

Аспленіум

Декоративні

Попрацюй з підручником! Параграф 5.6

Заповни таблицьку «Значення вищих спорових рослин»

Для природи	Для людини

Значення мохів.

1. + Утворюють лісові килими та зелені подушки.
2. + Рослини-піонери.
3. + Мохи – основа рослинного покриву боліт.
4. + Утримуючи в собі воду, регулюють водний баланс ґрунту.
5. + Перетворюють відмерлі органічні рештки на торф.
(Його використовують як органічне добриво та паливо. У вигляді пресованих плит він застосовується у будівництві як теплоізоляційний матеріал. У хімічній промисловості торф слугує сировиною для виробництва пластмас, фарб, лаків, спиртів, кислот...).
6. + Висушений сфагнум має знезаражувальні властивості, тому раніше його використовували для лікування ран.
6. + Здатні накопичувати радіоактивні речовини.
7. – Заболочуючи місцевість, ускладнюють аерацію ґрунту.
8. – На заболочених місцях не може рости багато рослин.
9. – Сфагнові мохи і торф можуть самозайматися і спричиняти пожежі.

Значення плаунів.

1. + Спорами плауна булавовидного користуються в медицині для виготовлення оболонок таблеток та виготовляють дитячу присипку.
2. + Плаун-баранець у народній медицині застосовують для лікування алкоголізму – він виробляє відразу до пиття спиртного. Ця рослина також використовується для лікування хвороб очей.
3. + Спори в часи війни використовували для знищення мікробів у рані.
4. + Часто зелені пагони плауна використовують для оформлення букетів.

Значення хвощів.

1. + Застосовують у медицині як сечогінний засіб, при жовчнокам'яній хворобі та підвищеному АТ.
2. + До початку ХХ ст. хвощі використовували для забарвлення хутра в сіро-жовтий колір.
3. + Кореневища хвоща польового використовують в їжу (коли пагони молоді тоді вони багаті на крохмаль.)
4. + Хвощі – індикатори ґрунтів з підвищеною кислотністю.

Значення папоротей.

1. + Папороті утворюють нижній ярус лісів.
2. + Рештки давніх папоротеподібних разом з іншими споровими рослинами утворили поклади кам'яного вугілля. використовують як паливо, а воно є сировиною для виробництва пластмас, фарб, лаків...
3. + Відвари деяких папоротей (ключ-траву, її ще називають гронянка півмісяцева) загоюють рани, зменшують біль.
4. + Здавна люди помітили, що папороті передбачають погоду: перед спекою у них скручуються листки.
5. + У народній медицині щитник чоловічий використовують у боротьбі з солітерами – паразитичними червами.
6. + Листки щитника пахучого містять смоли, які використовують у парфумерії.

1. Рослина, стебло якої використовували як перев'язочний матеріал...
2. Торфовища сформувалися там, де колись росли....
3. Для влаштування феєверків використовують спори...
4. Як дитячу присипку використовують спори...
5. В утворенні кам'яного вугілля вирішальну роль відіграли...
6. Як декоративні рослини вирощують ...
7. Відвари від алкоголізму і тютюнопаління виготовляють із
8. Сприяють заболоченню місцевості
9. Утворюють зарості там, де інші жити не можуть
10. Листки цієї рослини здатні передбачувати погоду ...
11. Його спори використовують для виготовлення оболонок для таблеток
12. Рослина, яка, за повір'ям, цвіте в ніч на Івана Купала...
13. Рослини, які є чудовими показниками (біоіндикаторами) ґрунтів із підвищеною кислотністю..
14. Листки яких рослин використовують для боротьби з паразитичними червами?
15. Рослина, яка має спорангій з кришечкою, що нагадує зозулю.....

ЗНАЙДИ ІНФОРМАЦІЮ!

Які вищі спорові
рослини занесені до
Червоної книги
України ?

Домашнє завдання:

Повторити параграф 5.4, 5.5
